

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/14800-1
Saksbehandler Matias Antonio Valenzuela Voldsjø

Utvalg	Møtedato
Kommunestyret 2023 - 2027	30.10.2024

Utredning av godtgjørelse for folkevalgte

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Saken er utredet uten forslag til vedtak.

Vedlegg

Vedlegg 1 - Interpellasjon møtegodtgjørelser SV
Vedlegg 2 - Satser i Grimstad - Kristiansund - Harstad

Sammendrag

Grimstad kommune opplever en krevende økonomisk situasjon. Det jobbes med innsparingstiltak og kostnadskutt i driftsrammene for 2025. På landsbasis er mange kommuner i liknende situasjon. På bakgrunn av dette har en av partigruppene i kommunestyret fremmet en interpellasjon som gjelder kutt i godtgjøring til folkevalgte. Denne saken utreder kommunens årlige utgifter til godtgjøring for folkevalgte og partistøtte, med henvisninger til interpellasjonen samt peker på ulike tiltak som enkeltvis eller i kombinasjon vil bidra til kutt i kommunens utgifter på dette området.

Saken er utredet uten forslag til vedtak. Det vises til forslag i innsendt interpellasjon (vedlegg 1).

Fakta

Generelt om økonomisk godtgjøring til folkevalgte og partier

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) regulerer i kapittel 8 lovbestemte rettigheter og plikter for folkevalgte, herunder rett til økonomisk godtgjøring for arbeidet som gjøres i folkevalgte verv, inkludert dekning av tapt inntekt opp til et fastsatt beløp hver dag. Kommune fastsetter selv satser for økonomisk godtgjørelse. Mange kommuner gir i tillegg partistøtte til partigrupper representert i kommunestyrene. Den samlede hensikten med økonomisk godtgjøring er «å sikre bred rekruttering til kommunale og fylkeskommunale verv gjennom økonomiske ordninger som gjør det mulig for alle å delta i lokalpolitikken¹»

Dagens ordning i Grimstad kommune

Grimstad kommune regulerer godtgjøring gjennom vedtak i kommunestyret/formannskap og gjeldende *Reglement for godtgjørelse og utgiftsdekning for folkevalgte i Grimstad kommune 2023-2027*. Godtgjøring/støtte er i all hovedsak fordelt på fast godtgjørelse, møtegodtgjørelse, dekning av tapt arbeidsfortjeneste og partistøtte.

Fast godtgjørelse gis til følgende verv/posisjon:

- Ordfører
- Varaordfører
- Gruppeleder i kommunestyret
- Ledere av hovedutvalg
- Nestleder av teknisk utvalg

Møtegodtgjørelse gis alle møtende folkevalgte i utvalg, nemnd og råd.

- Ordfører og varaordfører gis ikke møtegodtgjørelse.
- Enkelte møtende ledere gis dobbel møtegodtgjørelse

Dekning av tapt arbeidsfortjeneste sikrer økonomisk kompensasjon for representanter som blir trukket i inntekt ved oppmøte i politiske møter/politisk arbeid. Kompenserer tap av inntekt inntil et fastsatt beløp.

Partistøtte utbetales årlig til partigrupper representert i kommunestyret.

Satsene for godtgjøring er en angitt prosent av stortingsrepresentantenes faste godtgjøring og reguleres årlig etter denne. Fra 1. mai 2024 økte derfor satsene med ca. 5,7%. Satsene for partistøtte reguleres ikke automatisk, men fastsettes/endres av kommunestyret. Partistøtten ble senest fastsatt av formannskapet 19.02.2020.

Satser Grimstad gjeldende fra 01.05.2024:

Hver kommune fastsetter og regulerer egne satser for godtgjøring og det finnes ulike modeller for å gjøre dette. Grimstad kommune tar utgangspunkt i et beregningsgrunnlag (stortingsrepresentanters godtgjøring) og fastsetter prosentvise satser ut fra dette grunnlaget. Vedlagt i saken er en tabell med Grimstads satser sammenliknet med satser i fire kommuner med omtrent likt innbyggertall (vedlegg 2).

¹ [hjelpedokument-for-utforming-av-forskrifter.pdf \(regjeringen.no\)](https://regjeringen.no/hjelpedokument-for-utforming-av-forskrifter.pdf)

Fast godtgjørelse (sum og prosentsats av stortingsrepresentants godtgjøring)		
Ordfører	1 171 000	100%
Varaordfører	468 400	40%*
Gruppeleder	35 130 + 7 026 per medlem	3 + 0,6n%
Leder hovedutvalg	35 130	3%
Leder teknisk utvalg	58 550	5%
Nestleder teknisk utvalg	23 420	2%
Møtegodtgjørelse – satser per møte		
Kommunestyret, formannskap og hovedutvalg	1 757	0,15%
Teknisk utvalg	3 513	0,3%
Øvrige råd og nemnder	878/1757**	0,075/0,15%
Tapt arbeidsfortjeneste		
Legitimert	3 747	0,32%/dag
Ulegitimert	2 342	0,2%/dag
Partistøtte		
Årlig grunnbeløp	3200	-
Tillegg per representant	1150	-

*Varaordførers godtgjøring ble gitt et tillegg på 10% for perioden 2023-2027 grunnet rollen som leder av det interkommunale planforumet for perioden til en total på 50% av beregningsgrunnlaget. Dette er ikke medregnet her.

**Leder i råd/nemnd mottar dobbel møtegodtgjørelse.

Møtegodtgjørelser til vara ved f.eks. inhabilitet som møter i enkeltsaker/et fåtall saker har lik sats som vara for et fullt møte. Enkelte kommuner praktiserer halv møtesats for vara som møter i få saker, da dette ikke krever like mye tid til forberedelser som for et fullt møte. Tappt arbeidsfortjeneste er opprettholdt i disse tilfellene.

Forventede årlige utgifter med dagens sats:

Forventede utgifter baserer seg på møtegodtgjørelse for planlagte møter og en beregning av tappt arbeidsfortjeneste basert på gjennomsnittet av registreringer i 2023, justert opp med 5.2% grunnet årets lønnsoppgjør.

Med justert sats fra 1.mai, 8 fulle møterunder, 1 budsjettmøte for kommunestyret og 2 ekstramøter for teknisk utvalg beregnes årlige utgifter til:

Faste godtgjørelser	Ordfører 1 144 332 Varaordfører 457 732 Gruppeleder 632 340 2 234 404
Møtegodtgjørelser	1 697 080
Tapt arbeidsfortjeneste	551 220
Partistøtte	75 450
Sum	4 558 154

Det er mange variabler som inngår i dette regnestykket, eksempelvis vil arbeidsgiveravgift for ordfører og varaordfører komme i tillegg. Overnevnte er derfor bare beregnet ut fra gjeldende satser og antall møter. På individnivå blir variablene flere, men basert på overnevnte tall er en 'plass' i kommunestyret beregnet til å koste ca. 70.000 kroner i året i møtegodtgjørelser og tapt arbeidsfortjeneste alene.

Forventede utgifter med innsparingstiltak:

I den vedlagte interpellasjonen er det foreslått å redusere møtegodtgjørelse og ledergodtgjørelser med 50%. Her forstås det som at faste godtgjørelser holdes utenfor i dette forslaget, men at intensjonen i forslaget uansett er å gjennomføre innsparinger ved å kutte i godtgjøringen. Ettersom det er mange variabler som påvirker de nøyaktige utgiftene på dette området², er det hensiktsmessig å utrede ulike fremgangsmåter for innsparing. Som eksempler er det derfor videre beregnet innsparing ved følgende ulike tiltak:

- Møtegodtgjørelser halveres som foreslått i interpellasjonen.
- Alle godtgjørelser som ble oppjustert 1. mai 2024, reduseres til 2023-satser.
- Antall møterunder reduseres.
- Satser for godtgjøring reduseres prosentvis.
- Partistøtte kuttes
- Antall folkevalgte i kommunestyret reduseres.

Tiltak	Årlig innsparing	Årlige utgifter (2024-25)*
Ingen tiltak	0	4 558 154
Møtegodtgjørelser halveres	848 540	3 709 614
Alle satser** reduseres til 2023-nivå	224 095	4 334 059
Antall møterunder reduseres	191 492 per runde	4 366 662 v/kutt av 1 møterunde
Alle satser reduseres prosentvis	39 314 per prosentpoeng	Variabel
Partistøtte kuttes	75 450	4 482 704
Antall representanter i kommunestyret reduseres***	140 000 – 560 000	4 418 154 – 3 998 154

- *Med forbehold om at satser ikke justeres automatisk 1. mai 2025.
- **Alle satser inkluderer fast godtgjøring til ordfører, varaordfører og gruppeledere.
- ***Må reduseres i intervaller på 2, nedad til minimum 27 representanter. Utgifter til IKT-utstyr, bevertning m.m. ikke medregnet.

Vurderinger:

I utredningen av denne saken er det lagt vekt på å kartlegge utgifter knyttet til godtgjørelse for folkevalgte, samt mulige tiltak for innsparing på dette området. De årlige utgiftene som er skissert i denne saken er ikke et komplett bilde, da noen variabler er utelatt, likevel gjenspeiler de faktiske utgifter regnskapsført i 2023.

Eventuelle innsparingstiltak på godtgjørelser bør sees i sammenheng med intensjonen for ordningen, som er ment å sikre bred rekruttering til verv som folkevalgt og at alle kan delta i

² Tapt arbeidsfortjeneste vil variere, antall møter kan variere, enkelte representanter krever ikke møtegodtgjørelse, det kan være forfall uten innkalt vara, vara ved inhabilitet medfører økte kostnader etc.

lokalpolitikken. Partistøtten står dermed utenfor denne intensjonen og er en tilleggsbevilling til partiene som er representert i kommunestyret.

Bortfall av inntekt som følge av politisk møtevirksomhet er kompensert gjennom ordningen for tapt arbeidsfortjeneste. I særskilte tilfeller kan det likevel medføre noe bortfall av inntekt dersom inntekt overstiger det maksimale beløpet som gis for tapt arbeidsfortjeneste. Møtegodtgjørelse og fast godtgjørelse gis som en kompensasjon for politisk arbeid utenom dette. Det gjelder særlig for gjennomgang av saksdokumenter og andre forberedelser til politiske møter/aktivitet. Til sammen skal disse to ordningene stimulere til at ingen med ordinær inntekt lider økonomiske tap, men snarere mottar et økonomisk gode som kompensasjon for tid brukt i forbindelse med vervet som folkevalgt.

En reduksjon i satsene for tapt arbeidsfortjeneste vil sannsynligvis medføre at flere taper økonomisk på å delta på møter på dagtid, derfor er dette ikke vurdert som et tiltak i denne utredningen. En reduksjon i satsene for møtegodtgjørelse vil gi mindre økonomisk insentiv til å stille som folkevalgt og delta i lokalpolitikken, samtidig som det ikke påfører et direkte økonomisk tap. Nivået på denne godtgjørelsen bør derfor sees i sammenheng med det generelle rekrutteringsnivået i kommunen.

Ønsker man å sikre de folkevalgte mot inntektstap kan man for eksempel øke nivået på maksimalsatsen for tapt arbeidsfortjeneste, samtidig som man reduserer satsene på møtegodtgjørelse. Dette vil styrke sikringen mot bortfall av inntekt, samtidig som det gir et noe redusert økonomisk 'gode'.

Det er listet flere tiltak for å vise til at det er mulig å gjennomføre kutt på ulike måter, for eksempel med å kombinere flere tiltak. Det er greit å merke at flere av tiltakene, hvis innført, medfører behov for revisjon av godtgjøringsreglementet.

Konklusjon

Med en samlet utgiftspost på over 4,5 millioner kroner i året er det rom for innsparing på kostnader knyttet til godtgjøring for folkevalgte. Kommunedirektøren presenterer ikke et forslag til vedtak, men viser til kunnskapsgrunnlaget i saken og interpellasjonen som er utgangspunkt for utredningen. Kommunedirektøren bemerker at partistøtten ikke er et lovpålagt økonomisk tilskudd/godtgjøring slik de øvrige poster i denne saken, men et tilskudd direkte til partiene som er representert i kommunestyret.